

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освіта у трансформаційному суспільстві
Змістовий модуль. Технології досліджень в освітній галузі

для студентів

спеціальності	011 Освітні, педагогічні науки
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	011.00.02 Педагогіка середньої освіти

Київ – 2023

Розробник:

Іванюк Г.І., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Іванюк Г.І., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від _____ 2023 року № _____

Завідувач кафедри _____ Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 011.00.02 «Педагогіка середньої освіти» _____ Ганна ІВАНЮК

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник декана з

науково-методичної та навчальної роботи _____ Леся КУЗЕМКО

Пролонговано

на 20__/20__ _____ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ _____ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ _____ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ _____ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

Розробник:

Іванюк Г.І., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Іванюк Г.І., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від _____ 2023 року № _____

Завідувач кафедри Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 011.00.02 «Педагогіка середньої освіти» Ганна ІВАНЮК

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 р.

Заступник декана з

науково-методичної та навчальної роботи Леся КУЗЕМКО

Пролонговано

на 20__/20__ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ (Хоружа Л.Л.), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	заочна		
Вид дисципліни	Обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180		
Курс	1		
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	3		
Обсяг кредитів	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	60
Аудиторні	8	8	8
Модульний контроль	-	-	-
Семестровий контроль	іспит	залік	залік
Самостійна робота	52	52	52
Освіта у трансформаційному суспільстві : Змістовий модуль. Технології досліджень в освітній галузі			
Курс	1		
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	2	-
Обсяг кредитів	-	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	60	-
Аудиторні	-	8	-
Модульний контроль	-	-	-
Семестровий контроль	-	залік	-
Самостійна робота	-	52	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів-магістрантів методологічної компетентності; оволодіння технологією досліджень в освітній галузі; формування готовності магістрантів до проведення наукових досліджень та написання різних видів науково-дослідницьких робіт.

Завдання навчальної дисципліни

Зміст змістового модуля «Технології досліджень в освітній галузі» побудований відповідно до Освітньо-професійної програми 011.00.02 Педагогіка середньої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти й забезпечує формування загальних компетентностей, зокрема:

- здатності до абстрактного мислення, аналізу і синтезу – **ЗК 1**;
- здатності виявляти, ставити та розв'язувати проблеми – **ЗК 6**;
- здатності діяти соціально відповідально і свідомо – **ЗК 8**;
- здатності проводити дослідження на відповідному рівні – **ЗК 10**;
- здатності проектувати і досліджувати освітні системи – **СК 1**;
- здатності здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті – **СК 4**;

– здатності критично осмислювати проблеми у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань – СК 7.

2. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 011.00.02 Педагогіка середньої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти змістовий модуль «Технології досліджень в освітній галузі» забезпечує оволодіння студентами-магістрантами такими результатами навчання:

РН 1 – Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН 2 – Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН 11 – Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

4. Структура програми навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:					Модульний контроль	Самостійна робота
		Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. Методологічні основи наукових досліджень в галузі освіти								
Тема 1. Методологічні підходи та науковий апарат досліджень в галузі освіти	12	2	–	–	–	–	–	10
Тема 2. Нормативно-правові вимоги до організації та здійснення наукових досліджень. Академічна доброчесність	12	–	–	2	–	–	–	10
Разом	24	2	–	2	–	–	–	20
Змістовий модуль 2. Логіка та технології наукових досліджень в галузі освіти								
Тема 3. Логіка і структура наукових досліджень в галузі освіти. Сутність і характеристика технологій досліджень	12	2	–	–	–	–	–	10
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в освітній галузі. Технології обробки й інтерпретації результатів досліджень	12	–	–	2	–	–	–	12
Тема 5. Критерії ефективності результатів наукового пошуку. Узагальнення та оформлення результатів наукових досліджень. Презентація результатів дослідження	12	–	–	–	–	–	–	10
Разом	36	2	–	2	–	–	–	32
Усього	60	4	–	4	–	–	–	52

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Тема 1. Методологічні підходи та науковий апарат досліджень в галузі освіти

Мета і завдання методології досліджень в галузі освіти. Педагогічне дослідження як процес і результат наукової діяльності. Класифікація педагогічних досліджень за їх характером і змістом. Поняття про методологічні підходи до досліджень. Принципи, закономірності наукових досліджень. Актуальні проблеми проведення наукових досліджень в освітній галузі. Науковий апарат досліджень в освітній галузі. Види експертиз наукових досліджень.

Основні поняття теми: фундаментальні і прикладні дослідження; наукова проблема; ідея; закон; теорія; факти; принципи; закономірності; поняття; положення; судження, методологічні підходи.

Рекомендовані джерела

Основні: [1; 2; 3].

Додаткові: [1; 2; 3].

Додаткові ресурси: [1; 2].

Тема 2. Нормативно-правові вимоги до організації та здійснення наукових досліджень. Академічна доброчесність (самостійне опрацювання)

Характеристика нормативних документів щодо організації та здійснення наукових досліджень. Положення, постанови, що визначають вимоги до наукових робіт. Поняття академічної доброчесності, види плагіату. Методологічна культура студента-магістранта.

Основні поняття теми: нормативно-правове забезпечення наукової діяльності, академічна доброчесність; методологічна культура науковця.

Рекомендовані джерела

Основні: [1].

Додаткові: [1].

Нормативні документи: [1; 2; 3; 4].

Додаткові ресурси: [1; 2].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ЛОГІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Тема 3. Логіка і структура наукових досліджень в галузі освіти. Сутність і характеристика технологій досліджень

Підготовка та проведення дослідження в галузі освіти. Логіка проведення наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Алгоритм наукової діяльності дослідника. Професійно-етичні аспекти наукових досліджень, етична культура дослідника. Проектування наукового дослідження.

Поняття технологій дослідження. Загальні підходи до класифікації методів і технологій. Характеристика технологій та інструментів наукових досліджень, критерії їх відбору. Структура наукового експерименту. Методика проведення етапів педагогічного експерименту (констатувальний, формувальний, контрольний, впроваджувальний, корекції, інтерпретації та узагальнення). Методика проведення педагогічного спостереження. Особливості вивчення і узагальнення перспективного педагогічного досвіду. Критерії та перевірка результатів досліджень.

Основні поняття теми: логіка дослідження; рівні досліджень; підготовка і організація педагогічного дослідження; етика дослідника, конфіденційність дослідження; об'єктивність дослідження; технології; методологія; рівні методології; метод дослідження;

експеримент; функції експерименту; види експерименту; педагогічне спостереження; критерії та показники.

Рекомендовані джерела

Основні: [1; 3; 4].

Додаткові: [3; 5].

Додаткові ресурси: [1; 2].

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в освітній галузі. Технології обробки й інтерпретації результатів досліджень (самостійне опрацювання)

Загальні відомості про інформацію. Роль інформації у науковій діяльності. Друковані, оцифровані носії інформації. Типологія наукової інформації та основні види видань. Ознаки наукової інформації. Принципи інформаційних відносин. Бібліотечні та архівні фонди: основний і довідковий. Бібліотечні каталоги та картотеки. Види каталогів: алфавітний, систематичний і предметний, їх особливості та призначення. Методика пошуку першоджерел. Спеціальні бібліографічні видання та їх роль в інформаційному пошуку. Техніка роботи зі літературою. Етапи вивчення наукових джерел. Оформлення результатів інформаційного пошуку. Аналіз і обробка первинної інформації. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні, табличні. Таблиця як засіб відображення кількісних ознак досліджуваного об'єкта. Оформлення таблиці та її розміщення у науковій праці. Оформлення графічних залежностей у вигляді графіків та діаграм. Математичні методи опрацювання результатів дослідження.

Основні поняття теми: інформація; наукова інформація; первинна і вторинна інформація; документи; бібліотечний фонд; архівний фонд (опис, справа), бібліотечні каталоги; якість інформації; ранжування; групування; таблиця; діаграма; графік.

Рекомендовані джерела

Основні: [2; 3].

Додаткові: [3; 4; 5].

Додаткові ресурси: [1; 2].

Тема 5. Критерії ефективності результатів наукового пошуку. Узагальнення та оформлення результатів наукових досліджень. Презентація результатів дослідження (самостійне опрацювання)

Критерії успішності дослідницького пошуку і моніторинг процесу і результату дослідження. Види апробацій результатів наукового пошуку (науково-практичні конференції, круглі столи, семінари, диспути тощо). Форми представлення результатів наукових досліджень (стаття, доповідь, виступ, дискусія). Вимоги до підготовки доповіді. Структура наукової статті. Етапи підготовки та оформлення тексту публікації до видання. Підготовка первинних матеріалів. Вимоги до оформлення наукових праць. Цитування у тексті наукової праці. Види покликань на використані джерела. Скорочення у тексті. Особливості писемної наукової мови. Характеристика стилістичних особливостей наукової роботи. Оформлення додатків у науковій роботі. Вимоги до оформлення списку використаних джерел. Підготовка магістерських робіт до захисту. Презентація результатів наукових досліджень.

Основні поняття теми: критерії; показники; моніторинг; впровадження; наукова публікація; наукові видання; збірник наукових праць; наукова стаття; функції публікації; форми впровадження результатів наукових досліджень; навчальний посібник; тези; види доповідей.

Рекомендовані джерела

Основні: [2; 3].

Додаткові: [1; 3].

Додаткові ресурси: [1; 2].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	3	15
Разом			17		27
Максимальна кількість балів: 44					
Розрахунок коефіцієнта: $44 : 100 = 0,44$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи	К-ть балів
Розробити та розмістити на Гугл диску «Портфоліо дослідника», яке має містити: - діагностичний інструментарій (анкети) для з'ясування актуальності наукової проблеми (за темою магістерської роботи); - план педагогічного спостереження; - список першоджерел; - план виступу на наукову конференцію (за проблемою дослідження).	
Змістовий модуль 1.	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ	
Завдання №1. Розробити в Гугл формі: - анкету для педагогів чи/або батьків щодо вивчення одного з аспектів магістерського дослідження	5
Змістовий модуль 2.	
ЛОГІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ	
Завдання №2. Розробити план педагогічного спостереження на констатувальному етапі експерименту (згідно з темою кваліфікаційної роботи)	5
Завдання №3. Підібрати й оформити, відповідно до вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015, список першоджерел – не менше ніж 15 джерел (згідно з темою кваліфікаційної роботи).	5
Завдання №4. За темою магістерського дослідження підготувати тези доповіді на студентську наукову конференцію.	5
Всього:	20

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
Розуміння завдання	- робота демонструє глибоке розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають тему або опосередковані до неї	0,5

	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
<i>Повнота і логіка розкриття теми</i>	- логічний й структурований виклад матеріалу	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі, порушена логіка й структура викладу	0
<i>Готовність до застосування знань, умінь і навичок, способів діяльності</i>	- застосовує знання, уміння і навички під час планування наукового дослідження	1
	- частково застосовує знання, уміння і навички для планування магістерського дослідження	0,5
<i>Креативність</i>	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
<i>Культура змістового наповнення відповідей</i>	- робота оформлена граматично та стилістично правильно	1
	- незначні граматичні, стилістичні, орфографічні помилки	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього:		5 балів

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Змістовий модуль «Технології досліджень в освітній галузі» завершується заліком.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – загалом достатній рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 4 год., самостійна робота – 52 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		
Назва модуля	Методологічні основи наукових досліджень в галузі освіти		Логіка та технології наукових досліджень в галузі освіти		
Кількість балів за модуль	17 балів		27 балів		
	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Методологічні підходи та науковий апарат досліджень в галузі освіти 1 бал	Нормативно-правові вимоги до організації та здійснення наукових досліджень. Академічна доброчесність (<i>самостійне опрацювання</i>)	Логіка і структура наукових досліджень в галузі освіти. Сутність і характеристика технологій досліджень	Інформаційне забезпечення наукових досліджень в освітній галузі. Технології обробки й інтерпретації результатів досліджень (<i>самостійне опрацювання</i>)	Критерії ефективності результатів наукового пошуку. Узагальнення та оформлення результатів наукових досліджень. Презентація результатів дослідження (<i>самостійне опрацювання</i>)
Теми практичних занять		Розробити етичний кодекс дослідника 11 балів		Розробити тематичний кейс дослідження 11 балів	
Самостійна робота	5 балів		15 балів		
Підсумковий контроль	Залік				

8. Рекомендовані джерела

1. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження : методол. поради молодим науковцям. К. ; Вінниця : [б. в.], 2010. 307 с. Бібліогр.: с. 306.
2. Лавриченко Н. Методологія наукових досліджень: педагогіка : Вінніченко М. Д., Суми, 2018, 56 с.
3. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.
4. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч.-метод. посіб. Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.

Додаткова

1. Гончаренко С.У. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. для студ., магістрів, аспірантів і викладачів вищих навч. закл; ред. С. У. Гончаренко, П. М. Олійник. К. : Вища школа, 2003. 323 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне : Волинські обереги, 2012. 189 с.
3. Сисоєва С.О. Макромодуль ІХ. Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти (п.1.9. Розділу І): Освітologia: фахова підготовка: навчально-методичний посібник. ВП «Едельвейс», 2014. с. 457-520. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/9575/1/Osvitologia%232%20v11.pdf>.
4. Творчість і технології в наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : Наукове видання / За заг. ред. С.О. Сисоєвої. К. : КІМ, 2008. 424 с.
5. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2017. 2017. 237 с.

Нормативні документи

1. Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_615_30.11.2022.pdf
2. Про вищу освіту : Закон України (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України (2016). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Про освіту : Закон України (2017). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Додаткові ресурси

1. Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка. URL.: <https://elibrary.kubg.edu.ua/>.
2. Цифровий кампус Київського університету імені Бориса Грінченка. URL.: <https://digital.kubg.edu.ua/>.